

2. desember 1938.

JG

Herr cand. oecon. Hallvard Devold,
O. A. Devolds Sønner A/S,
Å l e s u n d .

Rundehornekspedisjonen.

Jeg har med interesse lest Deres forslag til rapport fra ekspedisjonen, som fulgte med Deres skrivelse av den 11. november. I den anledning skal jeg få uttale følgende:

De må være opmerksom på at annekasjonen av 1931 er foretatt av Finn Devold. I Utenriksdepartementet kjenner man intet til et A/S Skjoldungen. Det gjør forresten ikke jeg heller. Er dette selskapet et lovmessig ordnet sådant som har overtatt Finn Devolds rettigheter i Skjoldungen-distriktet, så må dette først og fremst opplyses i rapporten. Bekreftet avskrift av overdragelsesdokument må vedlegges. Der må videre undersøkes om ikke Finn Devold i tilfelle er forpliktet til å søke departementet godkjenning av en slik overdragelse. Formene må være i orden.

Hvis en slik overdragelse ikke har funnet sted, må der i hvert fall foreligge en bemyndigelse fra Finn Devold til selskapet om å optre på hans vegne. Men i så fall er selskapets disposisjoner forpliktende for ham.

Kan de ovenfor nevnte dokumenter ikke skaffes må Finn Devold selv sende inn erstatningskrav for den skade han mener å være påført. Fra A/S Skjoldungen må der sendes inn særskilt erstatningskrav for det tap selskapet mener å være blitt påført på grunnlag av rapporten.

Uten at kravet reises av Finn Devold eller av Deres selskap i hans sted, tror jeg ikke at myndighetene vil ta op det De kaller "det store spørsmål" - om grønlenderne skal forkanges flyttet eller om de skal få bli der mot en godtgjørelse. Dette er et spørsmål som de direkte interessertemå ta standpunkt til i første omgang og avgjøre under hensyntagen til den bedrift man mener å kunne sette igang. Jeg skal medgi at det er et meget vanskelig spørsmål, men De bør forutsette at myndighetene neppe vil støtte rent territoriale krav hvis de ikke har praktiske og erhvervsmessige interesser som grunnlag.

Der er noen punkter som De bør ta i betraktning ved denne avgjørelsen; Krever man grønlenderne fjernet, vil der sikkert opstå et ramaskrik i Danmark, og det vil sannsynligvis virke til at Grønlandstraktaten blir opsagt i 1942, og videre at danskene ved eventuelle forhandlinger om traktatens fornyelse vil sette meget strammere betingelser enn dem vi nå har. Slagordet dernede er jo Grønland for grønlenderne. Krever man og tar imot penger for at grønlenderne skal få fortsette å bo i distriktet nå, vil dette naturligvis styrke danskernes krav ved det endelige oppgjør. Sannsynligvis vil man forlange at all norsk næringsdrift i området ~~skal~~ innstilles. Et såvel territorielt som økonomisk krav fra oss vil stå så meget sterkere i 1942-44, om De i mellemtiden har oparbeidet en bedrift i strøket. Nå har vi jo ikke stort av praktiske interesser å peke på, utover planene Deres. På den annen side kan det jo synes å være en tvilsom forretning å oparbeide en bedrift på så usikre forutsetninger, men usikre vil de jo i ethvert fall være under de nåværende omstendigheter.

Jeg har her nevnt noen av de punkter som der bør tas hensyn til, og som jeg også forutsetter vil komme til å veie når myndighetene skal ta standpunkt til de interessertes krav.

Det vil være å anta at man kan forlange erstatning av den danske stat om man i 1944 blir tvunget vekk fra distrikt-er hvor man har bevislig økonomiske interesser.

Arbødigst

Adolf Hoel (stegn.).